

Kindert Torah

Parashas Bo

בס"ד

Now is the Time

The plague of locusts demolished Mitzrayim. The locusts ate up the last bit of the produce that was not destroyed by the hail. This devastating *makko* humbled Pharaoh to the point that he verbally agreed to send the Jewish people out of Mitzrayim. He said to them, "Go and serve Hashem, your G-d. Who is going?" Moshe said, "With our youngsters and our elders we shall go; with our sons and our daughters, with our sheep, goats and cattle we shall go, because it is a festival of Hashem for us" (Shemos 10:8,9). The Noam Elimelech beautifully darshens these verses with a message that touches at the very heart of the educational process.

Shlomo HaMelech teaches us, "Train the youth according to his way; even when he grows old, he will not swerve from it" (Mishlei 22:6). If a child is brought up in a holy atmosphere and taught to serve Hashem from the earliest age, he will not have to change his ways when he grows older. He has been on the right path since his youth, and will find it easy to serve Hashem later in life. This is the meaning of the verse, "With our youngsters and our elders we shall go." Those youngsters, who conduct themselves with holiness, will continue along the same path when they become elders. "With our sons and our daughters we shall go." Both young men and young women need guidance along the proper path. "With our sheep, goats, and cattle we shall go." This part of the verse hints to our business ventures, eating, drinking, and other activities to sustain our bodies. We engage in all of these activities with the intention of coming closer to our Creator. They are also included in *avodas Hashem*. Lastly, "be-

cause it is a festival of Hashem for us." A flame of desire burns inside of us, to serve Hashem with all of our hearts.

Kinderlach . . .

Now is the time. Now you are young. Stay on the straight path. Keep your souls pure. Serve Hashem with great enthusiasm. When you do this, you lay down a solid foundation for the rest of your life. One who follows the correct path in his youth, will not stray from it later in life. It will be easier for him to serve Hashem with fervor. Now is the time!

I See

"Come to Pharaoh for I have hardened his heart" (Shemos 10:1). This verse is a bit puzzling. A person with a hard heart is usually not sympathetic to the needs and requests of others. Moshe Rabbeinu was being sent to Pharaoh to seek the freedom of the Jewish people. If Pharaoh's heart was hardened, what was the point of asking? He will only refuse. Furthermore, we know that people have the free will to choose between right and wrong. By hardening Pharaoh's heart, did Hashem take away his free will? Was he doomed to suffer the plagues without any hope of doing *teshuva* (repentance) on his sins?

Rav Leib Chasman zt"l in his sefer *Ohr Yohel* shares a deep insight into human nature. There are two types of sight. The eyes are made of flesh and blood, and they see the physical appearance of objects. The heart, on the other hand, "sees" the spiritual world. Knowledge is contained in the brain. The true understanding is in the heart. When his wisdom enters his heart, a person can say, "I see." As the verse states, "You shall

know this day and take to your heart" (Devarim 4:39). Some people are blind because they have no eyes. Others do not see because their eyes are covered. Both cannot see, but for vastly different reasons. The same is true with spiritual "sight." Some cannot understand the truth because they have no heart. They are totally cut off from reality. There is no hope for them, because their heart (ability to understand) has been removed. They are like the person with no eyes. Others have a heart. It is just covered and locked up. They can remove the lock, but it may take some work. They are like the person whose eyes are covered.

Pharaoh's heart was blocked. This impaired his spiritual vision. However, he was capable of removing the blockage. He could "see" again, if he did *teshuva*. Therefore, it was worthwhile for Moshe to go to him. Perhaps he would soften his heart, and see the truth that Hashem is the King of Kings. Then he would let the Jewish people go.

Kinderlach . . .

Hashem did not give up on Pharaoh. He and his nation had suffered seven makkos (plagues) and he still did not recognize Hashem. We might think that he was hopeless. Hashem did not. He sent Moshe Rabbeinu to him again, in the hope that he would do teshuva. What about us? Do you ever feel that you want to give up on your self? "I'll never change." "I'm beyond hope." These words are false. You are surely no worse than the evil Pharaoh. You are much better than he was. And he was able to change. You can too. Try again. And again. And again. Your heart will soften. The truth will enter. "I see, I see," you will say. With the voice of true understanding.

After **15½** years of service to Jewish communities worldwide...

approximately **750** editions...

1,380

stories and Divrei Torah...

2,616,000

copies distributed...

Kindert Torah
NEEDS YOUR SUPPORT!

Please give generously to
YOUR parasha sheet for
YOUR Shabbos table.

Please send all donations to:

POB 5338
Jerusalem, Israel
91052

והגדת לבנד

פרשת בא

את לב פרעה, האם הוא נוטל ממנו את הבחירה החופשית שלו? האם נגזר על פרעה לסבול מהמכות, בלי שום אפשרות לשוּב בתשובה על חטאיו?

הרב לייב חסמן זצ"ל, בספרו "אור יהל", מעניק לנו הסבר עמוק של נפש האדם. יש שני סוגים של ראייה. העיניים עשויות בשר ודם, והן מבחינות במראה החיצוני של חפצים. הלב, לעומת זאת, "רואה" את העולם הרוחני. הידע של האדם מצוי במוח, אך ההבנה העמוקה מקומה בלב. כאשר חכמה חודרת ללבו של אדם, הוא יכול לומר באמת "אני רואה", כפי שנאמר בפסוק: "וידעת היום והשבות אל לבבך" (דברים ד', ל"ט).

יש אנשים שהם עיוורים משום שאין להם עיניים, ח"ו. אך יש אחרים שאינם רואים מפני שעיניהם מכוסות. שני האנשים אינם יכולים לראות, אך הסיבה לעיוורון שונה לחלוטין. הדבר נכון גם לגבי "ראייה" רוחנית. יש שאינם יכולים להבין את האמת מפני שאין להם לב; הם מנותקים לגמרי מהמציאות. להם אין תקווה, בגלל שלבם (היכולת להבין) נלקח מהם. הם כמו האנשים שאין להם עיניים. לאחרים יש לב, והבעיה היא שהוא חסום ונעול. הם יכולים לפרוץ את המנעול, אך הדבר כרוך במאמץ. הללו דומים לאנשים שעיניהם מכוסות.

לבו של פרעה היה חסום, ולכן ראייתו הרוחנית נפגעה. אך היה ביכולתו להסיר את החסימה. אם הוא היה חוזר בתשובה הוא היה יכול להגיע למצב של ראייה. לכן היה כדאי למשה ללכת אליו. אולי הוא יצליח לרכך את לבו הקשה, כדי שהוא יוכל לראות את האמת שה' הוא מלך מלכי המלכים, ואז יתן לבני ישראל לצאת מארצו.

זה הזמן

מכת הארבה החריבה את מצרים. הארבה אכל את כל הצמחייה שלא השמדה במכת הברד. מכה קשה זו גרמה לפרעה להודות בגדלות ה' ולהסכים לשלח את בני ישראל ממצרים: "לכו ועבדו את ה' אלוהיכם. מי ומי ההולכים?"

תשובתו של משה היתה: "בנעריו ובזקנינו נלך, בבנינו ובבנותינו, בצאננו ובבקרנו נלך, כי חג ה' לנו" (שמות י', ח'ט). בעל הנועם אלימלך דורש פסוקים אלה ומוציא מהם מסר שנוגע בלב-לב של התהליך החינוכי.

שלמה המלך אומר במשלי "חנוך לנער על פי דרכו, גם כי יזקין לא יסור ממנה" (משלי כ"ב, ו'). אם מגדלים ילד באווירה של קדושה וכבר מגיל צעיר ביותר מלמדים אותו לעבוד את ה', הוא לא יצטרך לשנות את דרכו כאשר יגדל. הוא הרי היה בדרך הנכונה מאז ילדותו, ויהיה לו קל לעבוד את ה' בבגרותו. זוהי המשמעות של הפסוק "בנעריו ובזקנינו נלך" - נערים הנוהגים קדושה בעצמם, ימשיכו בדרך זו גם כאשר יזקינו. "בבנינו ובבנותינו נלך" - גם בנים וגם בנות זקוקים להכונה בדרך הישר. "בצאננו ובבקרנו נלך" - חלק זה של הפסוק רומז לעסקי פרנסה, אכילה, שתייה ופעולות אחרות המקיימות את גופנו. אנו עוסקים בכל אלה במטרה להתקרב לבוראנו. גם מעשים אלה כלולים בעבודת ה'. ולבסוף, "כי חג ה' לנו." אש של תאוה בוערת בקרבנו, לעבוד את ה' בכל לבבנו.

ילדים יקרים...

זה הזמן. כעת אתם צעירים. הישארו בדרך הישר. שימרו על טהרת נשמותיכם. עבדו את ה' בהתלהבות של קדושה. כאשר תעשו זאת, הרי בכך תניחו את היסודות האיתנים לשארית חייכם. מי שהולך בדרך הישר בצעירותו, לא יסטה ממנה כל חייו. יהיה לו קל יותר לעבוד את ה' בדבקות וברגש. זה הזמן!

ילדים יקרים...

ה' איננו מתייאש מפרעה. פרעה ועמו עברו שבע מכות והוא עדיין לא הכיר בה'. היינו חושבים שהמצב אבוד. אך ה' לא סבר כך. הוא שלח את משה רבינו אליו שוב, בתקווה שישוב בתשובה. מה איתנו? האם אתם מרגישים לפעמים ייאוש מעצמכם? "אף פעם לא אשתנה", "אני מקרה אבוד", "אין זה נכון. ודאי שאין אתם גרועים מפרעה הרשע; אתם טובים בהרבה ממנו. והוא היה מסוגל להשתנות. גם אתם מסוגלים להשתנות. נסו שוב. ושוב. לבותיכם יתרככו, והאמת תחדור אליהם." "אני רואה, אני רואה" תאמרו, ותבינו את הדברים באמת.

אני רואה

"ב' א אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו" (שמות י', א'). הדבר מעורר שאלה: משה רבינו נשלח אל פרעה כדי לבקש שישלח את בני ישראל מארצו. אך אם ה' הכביד את לבו, מה טעם יש בבקשותיו של משה? הרי ודאי שפרעה יסרב! ועוד, אנו יודעים שלכל אדם יש בחירה חופשית, לבחור בין טוב לרע. כשה' מכביד

'והגדת לבנד' יוצא לאור כבר 15 1/2 שנים, ונשלח לקהילות יהודיות ברחבי העולם...

במשך שנים אלה התפרסמו 750 גליונות...

ובהם 1,380 סיפורים ודברי תורה...

2,616,000 בסה"כ חולקו...

עלון "והגדת לבנד" זקוק לתרומתך!

נא תרמו בעין יפה למען המשך קיומו של עלון חשוב זה!!

נא לשלוח תרומות ל"והגדת לבנד" ת.ד. 5338, י-ם 91052 או להפקיד בבנק הדואר מ"ח 5-65631-7